

„Ukazuje se, že Rusko není v takové politické izolaci, jako bychom si přáli,“ říká exministr a odborník na mezinárodní vztahy **Tomáš Petříček**.

Evropa by také měla přestat za každou cenu chránit stávající sektory, které do budoucna nemusí mít přínos pro naši prosperitu, a měla by se snažit podpořit rozvoj nových segmentů. Z bezpečnostních a strategických důvodů bychom se ale měli snažit zachovat v Evropě co nejširší škálu našich výrobních kapacit. Není to o soběstačnosti, ale o schopnosti reagovat na možné krize a na to, že dnes jsou dodavatelské řetězce velmi zranitelné. Stačí jedna zablokovaná loď v Suezském kanálu a máme obrovské ekonomické problémy.

Pro lepší schopnost reagovat na krize podle vás není východiskem, aby Evropa usilovala o větší soběstačnost?

Evropa nebude a nemůže být soběstačná. Soběstačnost je extrémně drahá. Měli bychom se snažit zachovat klíčové výrobní kapacity v Evropě, protože přínos jejich přesunu někam jinam už dnes není tak velký jako v minulosti. Naopak rizika jsou mnohem větší a ukazuje se, že přesunout klíčovou výrobu do Asie pro nás může být ještě dražší, protože platíme bezpečnostní dividendu, nebo se dostáváme do nepříjemné situace, že naši ekonomiku může ohrozit i politické rozhodnutí nějakého významného dodavatele. Než o soběstačnosti bych tedy mluvil spíše o odolnosti evropské ekonomiky, o diverzifikaci, o tom, jak tvořit více strategických partnerství v klíčových oblastech.

Pokud by Rusko na Ukrajině uspělo, může být pro další diktátory příkladem, jak se chovat vůči jiným státům v regionech.

Analytici odhadují, a už dnes se to vlastně děje, že se výroba řady zboží pro evropský trh bude přesouvat z Asie blíž k našim hranicím, ale ne až tolik přímo do Evropy. V severní Africe nebo na Středním východě ale převládají nepříliš demokratické a těžko předvídatelné režimy. Nepřeneseme tím obchodní rizika jen blíž k našim hranicím?

Je to jedna z možností, které leží na stole při řešení otázky, jak posílit bezpečnost dodávek důležitých materiálů nebo komponent pro výrobu v Evropě. A poučení z lekcí, které jsme dostali v průběhu covidu, je nespolehat se na jednoho dodavatele. Diverzifikaci vidím jako jednu z klíčových strategií. Jde o to, mít více dodavatelů, budovat strategická partnerství a zároveň se Evropa musí snažit mnohem aktivněji ve svém sousedství přispívat